

**WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA
JEDNOSTKI SAMORZĄDU
TERYTORYALNEGO**

Metodologia opracowania

Aktualizacja 2026

Wstęp

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) od 2011 r. są zobowiązane do opracowywania wieloletnich prognoz finansowych zgodnie z przepisami art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.).

Dokument ma formę szczegółowej, a jednocześnie praktycznej instrukcji, stanowiąc uniwersalne rozwiązanie adresowane do wszystkich JST. Ułatwia tworzenie wieloletnich prognoz oraz usprawnia proces związany z ich opracowywaniem i analizowaniem.

Dokument uwzględnia nową klasyfikację budżetową wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. (Dz. U. poz. 582).

Przedstawione w dokumencie reguły mają zastosowanie po raz pierwszy przy opracowywaniu wieloletnich prognoz finansowych na rok 2027. W zakresie wyliczenia danych historycznych należy stosować dokument pn. *Wieloletnia Prognoza Finansowa Jednostki Samorządu Terytorialnego. Metodologia opracowywania - Aktualizacja 2025*, uwzględniający klasyfikację budżetową określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.).

Ustalone w tym opracowaniu reguły opisujące zakres danych ujmowanych w wieloletniej prognozie finansowej (WPF) – zgodnej ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 poz. 83, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 27 lipca 2026 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1029) - powinny przyczynić się do ujednolicenia prezentacji prognozowanej sytuacji finansowej JST.

Dokument zawiera również zbiór informacji o zmianach ustawowych - wprowadzonych po 1 stycznia 2020 r. - w zakresie wyłączeń z relacji, o których mowa w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze sformułowany w art. 226 ustawy o finansach publicznych wymóg realistyczności WPF, jak również z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 243 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych przy obliczaniu relacji, o której mowa w art. 243 ust. 3 ustawy, dla roku poprzedzającego rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu JST, a po sporządzeniu sprawozdań rocznych - wartości wykonane za ten rok, z tym że do obliczenia relacji dla poprzednich sześciu lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych zaleca się dokonanie aktualizacji danych historycznych w WPF, poprzez wskazanie właściwych i faktycznych wartości w kolumnie dotyczącej wykonania roku poprzedzającego rok budżetowy (n-1) niezwłocznie po sporządzeniu sprawozdań rocznych, nie później niż do końca I kwartału roku na który ustalana jest relacja.

Wykaz skrótów użytych w dalszej części dokumentu:

„Ustawa”	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.)
„Ustawa o przeciwdziałaniu COVID-19”	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 764, z późn. zm.)
„Ustawa o budżecie”	ustawa z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400, z późn. zm.)
„Rozporządzenie”	rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. poz. 582)
„System”	aplikacja wskazana przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 83, późn. zm.).

Zakres danych zawartych w WPF

Symbol WPF	Wyszczególnienie
	Dochody ogółem
Poz. 1	W pozycji tej wykazuje się dochody budżetowe ogółem. W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycji <i>1.1 Dochody bieżące</i> oraz pozycji <i>1.2 Dochody majątkowe</i> .
Poz. 1.1	W pozycji tej wykazuje się dochody bieżące. Pozycja ta stanowi sumę dochodów bieżących wykazywanych w pozycjach <i>1.1.1</i> , <i>1.1.2</i> , <i>1.1.3</i> , <i>1.1.4</i> oraz <i>1.1.5</i> . W systemie dla okresu określonego w art. 227 ust. 1 ustawy wyliczana jest automatycznie.
Poz. 1.1.1	W pozycji tej należy wykazać dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafie 119.
Poz. 1.1.2	W pozycji tej należy wykazać dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafie 122.
Poz. 1.1.3	W pozycji tej należy wykazać dochody bieżące z tytułu subwencji ogólnej otrzymanej z budżetu państwa na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego ¹ oraz środki, o których mowa w art. 34 tejże ustawy, na realizację zadań bieżących. ² Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafach: 435, 436, 437, 438 oraz 439.

¹ Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, późn. zm.).

² W tej pozycji dla lat do 2024 r. (włącznie) należy wykazywać dochody bieżące z tytułu subwencji ogólnej otrzymanej z budżetu państwa na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356) oraz środki, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w art. 36 ust. 4 pkt 1 tejże ustawy.

Symbol WPF

Wyszczególnienie

- Poz. 1.1.4** W pozycji tej wykazuje się dochody o charakterze celowym, które JST otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. Ponadto pozycja ta obejmuje środki, których źródłem finansowania jest Fundusz Przeciwdziałania COVID-19³. W pozycji nie wykazuje się natomiast innych dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu JST wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafach:
- 301, 302, 303, 306, 311, 312, 313, 321, 322, 323, 324, 331, 332, 333, 334, 335, 350, 361, 365, 366, 390, 401, 404, 407, 412, 413 oraz 415.
- Poz. 1.1.5** W pozycji tej wykazuje się pozostałe dochody bieżące, nie ujęte w innych pozycjach WPF sekcji 1., w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.
- Pozycja stanowi dopełnienie sumy pozycji 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4 do kwoty ujmowanej w poz. 1.1.
- Poz. 1.1.5.1** W pozycji tej wykazuje się dochody z podatku od nieruchomości, klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafie 138.
- Poz. 1.2** W pozycji tej wykazuje się dochody, o których mowa w art. 235 ust. 3 ustawy (dochody majątkowe).
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafach:
- 454, 501, 502, 503, 511, 512, 513, 521, 522, 523, 526, 527, 528, 530, 531, 541, 551, 554, 555, 561, 566, 567, 568, 569, 576, 579, 581, 587, 588, 589, 590, 592, 594, 701, 702, 703, 704, 711, 712, 729, 730 oraz 731.
- Poz. 1.2.1** W pozycji tej wykazuje się dochody ze sprzedaży majątku, o których mowa w art. 235 ust. 3 pkt 2 ustawy.
- Należy tu ujmować dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafach:
- 454, 701, 702, 703, 704, 711, 712, 729 oraz 731 .

³ Utworzony na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).

Symbol WPF

Wyszczególnienie

- Poz. 1.2.2** W pozycji tej wykazuje się dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje, o których mowa w art. 235 ust. 3 pkt 1 ustawy.
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia w paragrafach:
- 501, 502, 503, 511, 512, 513, 521, 522, 523, 526, 527, 528, 530, 531, 541, 551, 554, 555, 566, 567, 568, 569, 576, 579, 581, 587, 588, 589, 590 oraz 594.

Wydatki ogółem

- Poz. 2** W pozycji tej wykazuje się wydatki budżetowe ogółem.
- W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycji 2.1 *Wydatki bieżące* oraz pozycji 2.2 *Wydatki majątkowe*.
- Poz. 2.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące, o których mowa w art. 236 ust. 2 ustawy.
- Poz. 2.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na uposażenia i wynagrodzenia oraz składki od nich naliczane, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe klasyfikowane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 0300.
- Poz. 2.1.2** W pozycji tej wykazuje się wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez JST, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 5 ustawy.
- W związku z art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 296b ustawy, w latach 2023-2029 kwoty wykazane w tej pozycji nie będą zaliczane do indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe klasyfikowane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 0380.
- Poz. 2.1.2.1** W pozycji tej wykazuje się wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń podlegające - na podstawie art. 243 ust. 3 pkt 2 ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.
- W związku z art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 296b ustawy, w latach 2023-2029 kwoty wykazane w tej pozycji nie będą zaliczane do indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań.

Symbol WPF	Wyszczególnienie
Poz. 2.1.3	W pozycji tej wykazuje się wydatki na obsługę długu JST, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 6 ustawy. Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 0390.
Poz. 2.1.3.1	W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające – na podstawie art. 243 ust. 3 ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy).
Poz. 2.1.3.2	W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające – na podstawie art. 243 ust. 3 i 3a ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy.
Poz. 2.1.3.3	W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu pozostałych odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy. Należy tu ujmować wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań: 1) na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19, 2) na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy o budżecie, 3) na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw – w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu zadania i otrzymaniu dofinansowania ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, 4) wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.
Poz. 2.2	W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe, o których mowa w art. 236 ust. 4 ustawy. Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - do grup paragrafów o symbolach 0400, 0401, 0402, 0480, 0490, 0500, 0501 oraz 0502.
Poz. 2.2.1	W pozycji tej wykazuje się nakłady na niefinansowe aktywa trwałe (wydatki inwestycyjne) obejmujące wydatki, o których mowa w art. 124 ust. 6 pkt 1 ustawy (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy). Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia – wyłącznie do grup paragrafów o symbolach 0400, 0401 oraz 0402.

Symbol WPF

Wyszczególnienie

- Poz. 2.2.2** W pozycji tej wykazuje się transfery majątkowe obejmujące przepływy, o których mowa w art. 124 ust. 7 (art. 236 ust. 4 pkt 2 ustawy),
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - do grup paragrafów o symbolach 0500, 0501 oraz 0502.

Wynik budżetu

- Poz. 3** W pozycji tej wykazuje się wynik budżetu ustalony zgodnie z art. 217 ust. 1 ustawy tj. różnicę między pozycją 1. *Dochody ogółem* a pozycją 2. *Wydatki ogółem*.
- Poz. 3.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczaną na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych. Należy jednocześnie pamiętać, że inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do WPF.

Przychody budżetu

- Poz. 4** W pozycji tej wykazuje się wszystkie przychody budżetu JST, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy.
- Pozycja stanowi sumę kwot wykazanych w pozycjach 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 oraz 4.5.
- Poz. 4.1** W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych, klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach 903, 907, 931, 952 oraz 953.
- Poz. 4.1.1** W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
- Poz. 4.2** W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.
- Należy tu wykazywać wyłącznie przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach: 905, 906 oraz 957.
- Poz. 4.2.1** W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.2 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.

Symbol WPF	Wyszczególnienie
Poz. 4.3	W pozycji tej wykazuje się kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, czyli nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż w pkt 5 i 8 art. 217 ust. 2 ustawy, w tym wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Należy tu wykazywać przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafie 950.
Poz. 4.3.1	W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.3 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
Poz. 4.4	W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych, ujmowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach 902, 951 oraz 954.
Poz. 4.4.1	W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.4 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
Poz. 4.5	W pozycji tej wykazuje inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu, w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku JST. Należy tu wykazać przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach 941, 942, 944, 955 oraz 956.
Poz. 4.5.1	W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.5. przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.

Rozchody budżetu

Poz. 5	W pozycji tej wykazuje się wszystkie rozchody budżetu JST, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy. Pozycja stanowi sumę kwot wykazanych w pozycjach 5.1 oraz 5.2.
Poz. 5.1	W pozycji tej wykazuje się spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach 903, 907, 931, 952 oraz 953.
Poz. 5.1.1	W pozycji tej wykazuje się łączną kwotę przypadających na dany rok rozchodów podlegających ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań. W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycjach 5.1.1.1, 5.1.1.2, 5.1.1.3 oraz 5.1.1.4.

Symbol WPF**Wyszczególnienie**

- Poz. 5.1.1.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy.
- Poz. 5.1.1.2** W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy.
- Poz. 5.1.1.3** W pozycji tej wykazuje się kwotę rozchodów podlegającą wyłączeniu, określonego w art. 243 ust. 3b ustawy, z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań środkami, o których mowa w tym przepisie. Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy. Źródła sfinansowania tych rozchodów muszą być dookreślone w odpowiednich pozycjach: 5.1.1.3.1, 5.1.1.3.2 oraz 5.1.1.3.3.
- Należy tu wykazywać wyłącznie kwoty rozchodów klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafie 907.
- Wydatki budżetowe przeznaczone na wcześniejszą spłatę zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego - podlegające wyłączeniu określonego w art. 243 ust. 3b ustawy - należy wykazać w poz. 10.9.
- Poz. 5.1.1.3.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę nowego zobowiązania przeznaczonego - zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 1 ustawy - na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.
- Poz. 5.1.1.3.2** W pozycji tej wykazuje się kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 przeznaczonych – zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 2 ustawy – na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.
- Poz. 5.1.1.3.3** W pozycji tej wykazuje się kwotę środków innych niż wymienione w art. 243 ust. 3b pkt 1 i 2 środków przeznaczonych – zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 3 ustawy – na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Poz. 5.1.1.4 W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.

Należy tu wykazywać:

- 1) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji zaciągniętych w 2020 r., wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19,
- 2) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji zaciągniętych w 2021 r., wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy o budżecie,
- 3) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji, wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw,
- 4) środki na zaspokajanie roszczeń obligatariuszy uprawnionym z obligacji przychodowych, wyłączone z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.

Poz. 5.2 W pozycji tej wykazuje się inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia - w paragrafach 902, 951, 954, 955 oraz 956.

Kwota długu

Poz. 6 W pozycji tej wykazywana jest kwota długu w wysokości prognozowanej na koniec każdego roku ujętego w WPF.

Poz. 6.1 W pozycji tej wykazywana jest kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków.

Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy

Poz. 7 Sekcja ta dotyczy relacji zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy.

Informacje zawarte w tej sekcji są obliczane automatycznie przez system.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Poz. 7.1 W pozycji wykazuje się różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako różnica kwot wykazanych w pozycjach „1.1. Dochody bieżące” i „2.1. Wydatki bieżące”.

Poz. 7.2 W pozycji tej wskazuje się różnicę między dochodami bieżącymi, skorygowanymi - na podstawie art. 242 ustawy – przychodami wykazanymi w art. 217 ust. 2 ustawy, odpowiednio dla roku prognozy a wydatkami bieżącymi.

Do roku 2029 (włącznie) dochody bieżące mogą być powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6, 7 i 8 ustawy.

Od 2030 r. skorygowanie dochodów bieżących dotyczy powiększenia o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy.

Ponadto do roku 2029 (włącznie) JST może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, pod warunkiem, że w latach 2022–2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Zauważyć przy tym należy, że nadwyżka wynikać będzie z różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, w której dochody bieżące będą powiększane o wskazane przez ustawodawcę źródła przychodów, odpowiednio dla danego roku.

Skutki finansowe wyłączeń dokonywanych na podstawie:

a) art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku - dla lat 2022-2023,

b) art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu

- należy ująć w objaśnieniach dołączanych do WPF zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wskaźnik spłaty zobowiązań

Poz. 8.1-8.4.1 Sekcja 8 dotyczy wskaźnika spłaty zobowiązań.

Informacje zawarte w tej części WPF, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy są obliczane automatycznie przez system.

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.

- Poz. 9.1** W pozycji tej wykazuje się dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach dochodów bieżących (niezaliczanych do dochodów majątkowych) z wyjątkiem paragrafu 392, 417 oraz 483 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.1.1** W pozycji tej wykazuje się dochody obejmujące dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w pozycji 1.1.4. - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.1.1.1** W pozycji tej wykazuje się środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w pozycji 1.1.4. - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.
- Poz. 9.2** W pozycji tej wykazuje się dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 561 oraz 592 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.2.1** W pozycji tej wykazuje się dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 561 oraz 592 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.2.1.1** W pozycji tej wykazuje się środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 561 oraz 592 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.
- Poz. 9.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą inną niż 0, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 0101, 0102, 0103, 0201, 0202, 0203, 0301, 0302, 0303, 0351, 0352 oraz 0353.

Symbol WPF

Wyszczególnienie

- Poz. 9.3.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 0101, 0102, 0201, 0202, 0301, 0302, 0351 oraz 0352.
- Poz. 9.3.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 0101, 0201, 0301 oraz 0351.
- Poz. 9.4** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 561 i 591 - w połączeniu z czwartą cyfrą inną niż 0.
- Poz. 9.4.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 561 i 591 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.4.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 561 i 591 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych

- Poz. 10.1** W pozycji tej wykazuje się łączne wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich (stanowiącym załącznik do uchwały w sprawie WPF).
- Poz. 10.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków bieżących w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich.
- Poz. 10.1.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków majątkowych w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich.
- Poz. 10.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, ujęte - zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - w paragrafie 593.
- Poz. 10.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W pozycji tej wykazuje się kwoty wydatków ujmowane w paragrafach 478 dotyczące samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- Poz. 10.4** W pozycji tej wykazuje się kwotę zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegającą doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy.
- Poz. 10.5** W pozycji tej wykazuje się kwotę zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych.
- Poz. 10.6** W pozycji tej wykazuje się spłaty, o których mowa w pozycji 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych.
- Poz. 10.7** W pozycji tej wykazuje się kwotę wydatków budżetowych zmniejszających dług.
- Poz. 10.7.1** W pozycji tej wykazuje się spłatę zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ujmowanych w pozycji 10.7.3.
- Poz. 10.7.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, niezależnie od terminu zaciągnięcia zobowiązania.

Symbol WPF	Wyszczególnienie
Poz. 10.7.2.1	W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. W pozycji tej wykazuje się wydatki klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - w paragrafach 695 oraz 725.
Poz. 10.7.2.1.1	W pozycji tej wykazuje się spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. , dokonywaną w formie wydatku bieżącego. W pozycji tej wykazuje się wydatki klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia - w paragrafie 695.
Poz. 10.7.3	W pozycji tej wykazuje się wydatki zmniejszające dług dotyczące wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji.
Poz. 10.8	W pozycji tej wykazuje się kwotę wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikającą z operacji niekasowych (m.in. umorzenie pożyczki, różnice kursowe).
Poz. 10.9	W pozycji tej wykazuje się wcześniejszą spłatę zobowiązań, wyłączoną – na podstawie art. 243 ust. 3b ustawy - z limitu spłaty zobowiązań, dokonywaną w formie wydatków budżetowych.
Poz. 10.10	W pozycji tej wykazuje się wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

Poz. 10.11

W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

Należy tu wykazać kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu.

Dla lat 2020-2021 w pozycji tej należy ująć wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, które - na podstawie art. 15zob ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19 oraz art. 79 ust. 2 ustawy o budżecie – pomniejszają wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

Począwszy od roku 2022 wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 nie podlegają wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

W latach 2022-2023 należy ująć wydatki bieżące ponoszone na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć, o które – na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku - pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

Na podstawie art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu – należy ujmować wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o które - pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

W pozycji tej – w celu właściwego ustalenia potencjału finansowego JST - nie ujmuje się wydatków bieżących **sfinansowanych otrzymanymi na ten cel dotacjami i środkami bieżącymi** ujmowanymi w poz. 1.1.4, a w szczególności:

- 1) wydatków bieżących na realizację zadań zleconych,
- 2) wydatków bieżących na realizację zadań z udziałem środków UE dotyczących przeciwdziałania COVID-19 ujmowanych w pozycji 9.3.1 *Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy,*
- 3) wydatków bieżących na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w części w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

Dane dotyczące emitowanych obligacji przychodowych.

Pozycje sekcji 11 wykazują wyłącznie JST emitujące obligacje przychodowe.

Poz. 11.1 W pozycji tej wykazuje się środki z przedsięwzięcia gromadzone na rachunku bankowym, o którym mowa w art. 25 ust. 4 ustawy o obligacjach⁴.

Poz. 11.1.1 W pozycji tej wykazuje się środki na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o obligacjach. Środki te nie są uwzględniane przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia JST.

Poz. 11.2 W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące z tytułu świadczeń emitenta należnych obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań.

Stopnie niezachowania relacji określonych w art. 242-244 ustawy

Poz. 12.1.-12.3 Sekcja ta zawiera informacje dotyczące stopnia niezachowania relacji określonych w art. 242-244 w przypadku określonym w art. 240a ust. 4, art. 240a ust. 8 bądź art. 240b ustawy.

Informacje w tej sekcji są wyliczane automatycznie przez system.

⁴ Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1667).

Aneks 1. Informacja dotycząca relacji, o których mowa w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych

Wykaz wybranych ustaw wprowadzających zmiany w regułach fiskalnych

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1207)
- Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1756)

I. Reguła dotycząca zrównoważenia budżetu w części bieżącej⁵

Planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż planowane i wykonane dochody bieżące powiększone o przychody wynikające ze:

- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych,
- nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki wskazane w bulecie poniżej,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA w przypadku, gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

⁵ Art. 242 ustawy.

I.1. Tymczasowe zmiany w obowiązującej regule zrównoważenia budżetu w części bieżącej

- Do roku 2029 (włącznie) JST może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, pod warunkiem, że w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Przy czym nadwyżka wynikać będzie z różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, w której dochody bieżące i wydatki bieżące będą odpowiednio powiększane o wskazane przez ustawodawcę źródła przychodów bądź pomniejszane o wskazane rodzaje wydatków bieżących, odpowiednio dla danego roku ⁶.
- Do roku 2029 (włącznie) dochody bieżące mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (czyli wolne środki jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST m.in. wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych) ⁷.
- W latach 2021-2023 do planowanych wydatków bieżących nie wlicza się wydatków na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć ⁸.
- Od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu - wydatki bieżące pomniejsza się o wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel ⁹.

II. Relacja ograniczającą wysokość spłaty zobowiązań

Relacja łącznych kwot z tytułu:

- spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- wykupów papierów wartościowych emitowanych przez JST wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z emitowanych papierów wartościowych, w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- spłat rat zobowiązań, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego,
- potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez JST poręczeń oraz gwarancji,

do planowanych dochodów bieżących budżetu JST nie może przekroczyć w danym roku budżetowym oraz w jakimkolwiek roku następującym po roku budżetowym średniej

⁶ Art. 296a ust. 2 ustawy.

⁷ Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927, z późn. zm.), art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964, z późn. zm.) oraz art. 296a ust. 1 ustawy.

⁸ Art. 7 ust 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 75).

⁹ Art. 110 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat¹⁰ relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu JST¹¹.

Stosownie do nowelizacji ustawy o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2024 r. przy obliczaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań, po raz pierwszy do ustalania relacji na rok 2026, do dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o wydatki bieżące dodaje się **wykonane** dochody ze sprzedaży majątku wynikające z odpowiednich sprawozdań z wykonania budżetu JST¹².

Ograniczeń dotyczących spłat zobowiązań JST nie stosuje się do:

- spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wraz z należnymi odsetkami,
- wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem,
- poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA

– w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy,¹³

- wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami¹⁴,
- wykupu papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem oraz spłaty rat innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, wraz z wydatkami bieżącymi na obsługę tych zobowiązań, odpowiednio emitowanych lub zaciąganych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego dofinansowywanego z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program

¹⁰ Relacja dla siedmiu lat obliczana jest począwszy od roku 2026. Dla lat 2022-2025 relacja obliczana jest dla ostatnich trzech albo siedmiu lat, w zależności od decyzji organu wykonawczego JST (vide: art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500, z późn. zm.).

¹¹ Art. 243 ustawy.

¹² Art. 243 ust. 2a ustawy.

¹³ Art. 243 ust. 3 ustawy.

¹⁴ Art. 243 ust. 3a ustawy.

Inwestycji Strategicznych, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu zadania i otrzymaniu dofinansowania ze środków pochodzących z tego Funduszu ¹⁵.

Ograniczeń dotyczących spłat zobowiązań JST nie stosuje się także do następującej wyłącznie w roku budżetowym, na który uchwalono budżet, wcześniejszej spłaty zobowiązań, która przypadłaby po roku budżetowym, na który uchwalono budżet:

- środkami pochodzącymi z nowego zobowiązania, jeżeli obniża to łączny koszt obsługi długu w całym okresie spłaty,
- wynikających z posiadania wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, środkami z tego tytułu,
- środkami z tytułu innego niż wymieniony powyżej, w szczególności z posiadanych przychodów z prywatyzacji majątku JST i spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych, jeżeli jednostka nie zaciąga zobowiązań na finansowanie planowanego deficytu budżetu.¹⁶

II.1. Tymczasowe zmiany w obowiązującej relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań

Przy ustalaniu relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych:

- na lata 2020-2025:
 - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu¹⁷,
- na rok 2021 i lata kolejne:
 - wydatki bieżące budżetu JST podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19¹⁸,
- wyłączeniu podlegają wykupy papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19¹⁹,
- na rok 2022 i lata kolejne
 - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2021 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19²⁰,

¹⁵ Art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265, z późn. zm.).

¹⁶ Art. 243 ust. 3b ustawy.

¹⁷ Art. 15zob ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Art. 79 ustawy o budżecie.

- wyłączeniu podlegają wykupy papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2021 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19²¹,
- wyłączeniu podlegają wydatki bieżące ponoszone w latach 2021-2023 przez JST na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć²²,
- na rok 2023 i kolejne lata,
 - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel²³,
- na lata 2023-2029
 - nie wlicza się potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielanych przez JST poręczeń i gwarancji²⁴.

Ponadto, w latach 2024-2029 relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu JST na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych/ wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane/ wykonane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z następujących tytułów:

- przychodów z prywatyzacji majątku JST,
 - spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych
 - wolnych środków,
 - nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych pomniejszonej o środki wskazane w bulecie poniżej,
 - niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,
- nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.²⁵

²¹ Tamże.

²² Art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 75).

²³ Art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

²⁴ Art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1207) oraz art. 296b ustawy.

²⁵ Art. 296c ustawy.